

Skaitymas ir rašymas

Įvadas

1

Kūrybinė užduotis.

Sukurkite trumpą epizodą (pavyzdžiui, apie įsivaizduojamą įvykį klasėje, namuose), kuriame žemiau pateikto apsakymo veikėjas patirtų neįprastų dalykų (atvirkštybių). Jūsų sukurtas trumpas pasakojimas gali būti įterptas bet kurioje apsakymo dalyje arba būti apsakymo tęsinys (pabaiga). Prieš rašydami perskaitykite pasakojimą ir atlikite užduotis.

Gendrutis Morkūnas

ATVIRKŠTYBIŲ PARKAS

Vienas berniukas, persirites į antrąjį savo amžiaus dešimtmetį, kažkurią dieną netikėtai pajuto norą viską daryti atvirkščiai.

Noras buvo toks stiprus, kad apkartino visą berniuko gyvenimą.

O argi jūsų gyvenimas būtų saldus, jeigu rytą, kai visi keliasi ir eina pusryčiauti, norėtumėte gulėti lovoje ir skusti bulves vakarienei? Ar būtų smagu, jeigu sultis norėtumėte ne išgerti, o supilti seseriai už apykaklės? Ar džiaugtumėtės pajutę neįveikiamą norą batus užsimauti ant ausų, o šaliku apsvynioti kojas?

Turbūt kiekvienas sutiks, kad toks gyvenimas būtų nepakeliamas ne tik berniukams, bet ir mergaitėms.

Gyvenimą dar labiau sunkino tai, jog keistuosis norus berniukas turėdavo nuo visų slėpti – jis žinojo, koks triukšmas ir dulkių debesys kiltų, jeigu užuot lipęs į autobusą, mėgintų užsikarti ant jo stogo, o užuot ėjęs per gatvę, pasileistų išilgai jos.

Tik retkarčiais, niekam nematant, jis padarydavo ką nors atvirkščiai. Pavyzdžiui, sriubą valgydavo šakute, o blynus – šaukštu arba, užuot šukavęsis, kojos nykščiu išsikrapštydavo nosį.

Kartą berniukas laikraštyje pamatė keistą skelbimą: „Neįprastas atrakcionų parkas mūsų mieste! Viskas atvirkščiai! Ateikite ir pamatysite, kaip atrodo aukštylų kojomis apvirtęs gyvenimas!“

Prie atrakcionų parko berniukas atsidūrė po pusvalandžio, nors išeinant iš namų jam norėjosi ne eiti į parką, o ravėti gėles balkone.

Neįtikėtini dalykai prasidėjo dar prie atrakcionų parko vartų – bilietų pardavėja, užuot paėmusi iš berniuko pinigų, pinigų jam davė! Lygiai tiek, kiek kainavo bilietas.

Viduje buvo iš pirmo žvilgsnio paprastas miestas – namai, kelios gatvės, nedidelis skveras.

Nors namai turėjo normalius langus ir duris, o medžiai skvere buvo žali ir šlamėjo, buvo matyti ir gausybė atvirkštybių. Automobiliai važinėjo šaligatviais, o žmonės vaikščiojo gatvėmis. Gėlės kvėpėjo rūkytais lašiniiais, o pro duonos parduotuvės langus sklido tepalo kvapas. Dūmai iš dūmtraukių ne rūko, bet į juos lindo, o kavinėse prie stalų sėdėjo virėjai ir padavėjai, kuriems kavą ir ledus nešė kavinių lankytojai.

Mintyse berniukas šią vietą praminė atvirkštybių parku.

Ištroškęs iš mažyčio fontanelio jis norėjo atsigerti, tačiau po kelių gurkšnių pajuto, kad troškulys dar labiau sustiprėjo. Atsisėdo ant suoliuko pailsėti, bet suėmė dar didesnis nuovargis. Šešėliai buvo ne tamsūs, o švietė visokiomis spalvomis, pavėsyje buvo karščiau negu saulės atokaitoje ir ne vėjas judino medžių šakas, bet medžių šakos judėdamos kėlė vėją.

Vakarop saulei pradėjus leistis (žinoma, ji leidosi rytuose), berniukas susirengė namo. Nuo gausybės atvirkštybių jam sukosi galva ir mirguliavo akyse.

Išeinant pro vartus bilietų pardavėja paprašė pinigų. Nieko nepadarysi – teko sumokėti. Juk čia buvo atvirkštybių parkas.

Vėliau berniukas atvirkštybių parke lankėsi dar ne kartą. Nors visi vaikai į atrakcionų parkus eina su draugais, ką nors pasikviesti eiti kartu mūsų berniukui niekada net neatėjo į galvą.

Jau minėjau, kad viską jis norėdavo daryti kitaip, negu darydavo visi.

Atėjo žiema. Dieną, kai pasnigo pirmasis sniegas, atrakcionų parko vartų berniukas neberado. Ten, kur vasarą buvo atvirkštybių parkas, dabar automobiliai važinėjo gatvėmis, žmonės vaikščiojo šaligatviais, o iš dūmtraukių rūko medžiu ir anglimis kvėpiantys dūmai. Žodžiu, viskas buvo kaip visame pasaulyje. Neatvirkštybių pasaulyje.

Visi atrakcionai žiemą dingsta. Beveik visi – nežinia kur.

Dingo ir šis. Kur – nežinojo niekas. Berniukas bandė klausinėti, tačiau žmonės gūžčiojo pečiais ir į jį žiūrėjo keistais žvilgsniais. Taip žiūrime į karščiuojančius ir kalbančius nesąmones.

Atrodė, apie atvirkštybių parką niekas nebuvo net girdėjęs.

Tačiau noras viską daryti atvirkščiai berniukui nedingo. Tiesa, dabar gyvenimas jam gerokai palengvėjo. Gyventi padėjo žinojimas, kad ateis pavasaris, kai atrakcionų parkai vėl atidaromi. Kiekvieną dieną liniuote jis matuodavo, kiek dar liko sniego. Mat, tikėjo, kad, nutirpus paskutiniam sniego šlakeliui, atvirkštybių parkas vėl ims veikti.

Vargšas berniukas! Jis nė neįtarė, kad pavasarį toje vietoje už pusvalandžio kelionės nuo jo namų bus ne atvirkštybių parkas, o didelis nusivylimas – miesto valdžia toje vietoje nutarė pastatyti puošnų prekybos ir pramogų centrą.

Ir niekas, net miesto valdžia nežinojo, kad į tą prekybos ir pramogų centrą nenorės eiti nė vienas žmogus. Mat dešros jame bus pelių skonio, žaislai vaikus ne džiugins, bet gąsdins, vanduo ne gaivins, o kels galvos skausmą, o čiuožyklos ledas bus ne šaltas ir lygus, o karštas, minkštas ir dvoks pamuilėmis.

2

Užduotys ir klausimai.

1

Vieną sakiniu parašykite, kokių minčių kilo perskaičius pasakojimą.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2

Sugalvokite 3 klausimus iš perskaityto teksto.

1.

.....

.....

2.

.....

.....

3.

.....

.....

Atvirkštybės. 3–4 klasės

- 3 Įvertinkite lentelėje pateiktus teiginius: teisingi, neteisingi, apie tai nekalbama. Tuščiose eilutėse parašykite savo teiginius, kurie atitiktų lentelėje pateiktus.

Teiginys	Teisingi	Neteisingi	Nekalbama
Berniukas buvo aštuonerių metų.			
	✓		
		✓	
Atvirkštybių parke jis buvo ne vienas.			
			✓
Berniukas atvirkštybių parke valgė ledus.			
		✓	
	✓		
			✓
	✓		

- 4 Ar sutinkate su autoriaus nuomone, kad noras viską daryti atvirkščiai kartina gyvenimą? Paaiškinkite, kodėl taip manote.

.....

.....

3

Užduotys.

1

Išsirašykite ir išsiaiškinkite visus nežinomus žodžius.

.....

.....

.....

Atvirkštybės. 3–4 klasės

- 2 Išsirašykite citatą, kuri 1) labiausiai patiko, 2) su kuria nesutinki, 3) kuri pralinksmo.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- 3 Išvardykite visas vietas, kuriose vyksta pasakojimo veiksmas.

.....

.....

- 4 Atvirkštybės sudaromos jungiant priešingus dalykus, pavyzdžiui, visiems žinoma, kad lietus lyja iš debesų ant augalų, atvirkštybė – lietus lyja iš augalų į debesis.

Užduotys.

- 1 Parašykite priešingos reikšmės žodžius – antonimus, sujunkite antonimų poras:

įėga sausas kyla

tyla

imti vakarai spalvotas

Atvirkštybės. 3–4 klasės

- 2 O dabar pamėginkite sukurti atvirkštybes – priešingą, nei tikimasi, vaizdą, pojūtį, įspūdį:

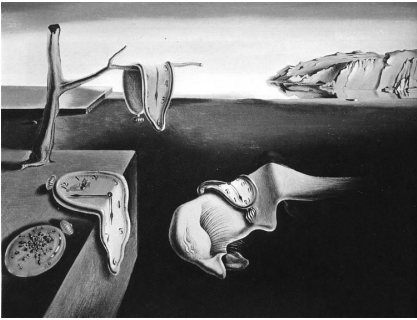
Senis besmegenis sušildė papūtęs šiltu kvapu.

Telefono ekrane

Knyga

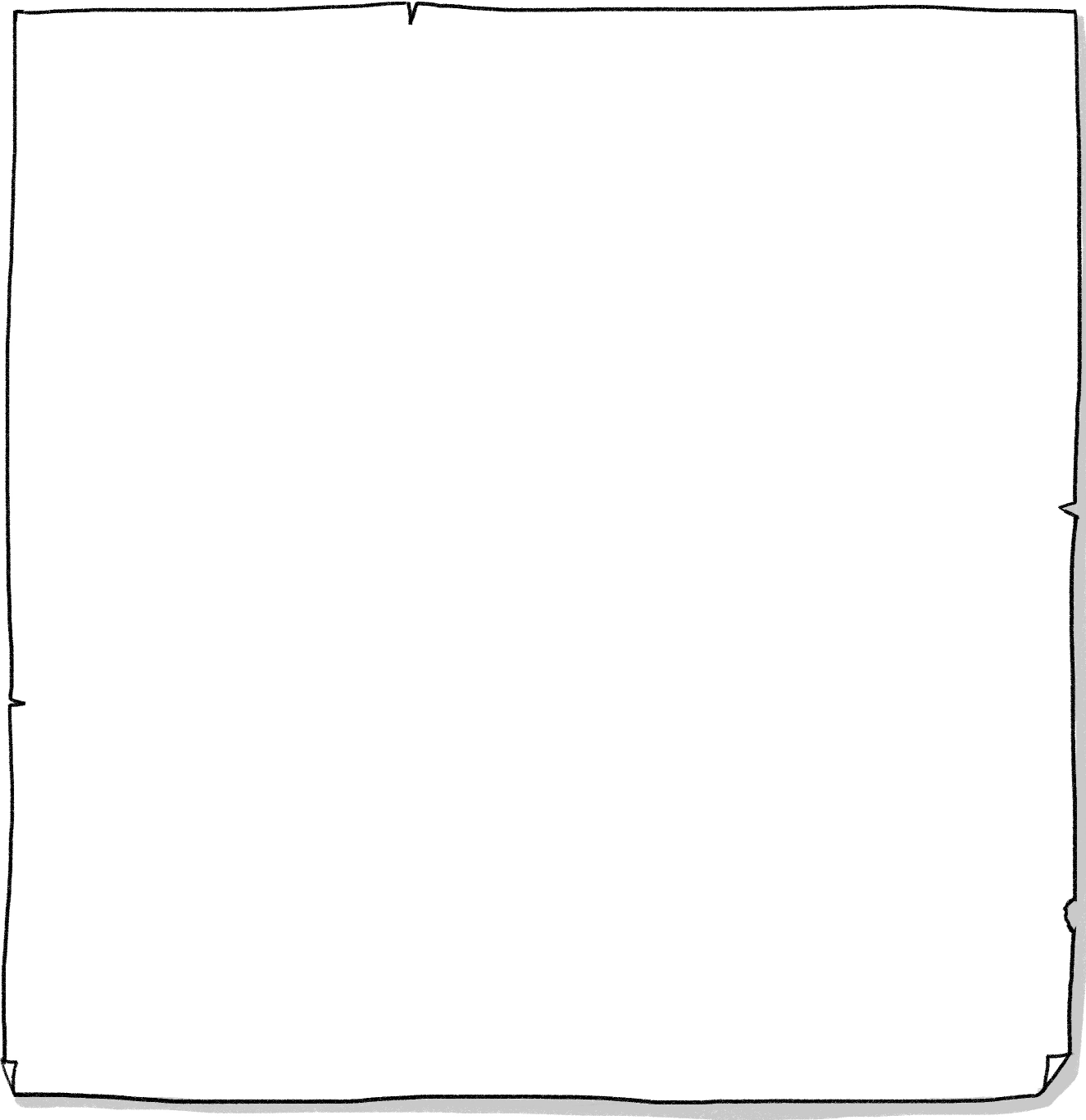
Mokyklos valgykloje

- 3 Kuri iliustracija aiškinant atvirkštybes netiktų? Kodėl?

- 4 Pratęskite 5 ir 6 pastraipų paskutinius sakinius.

- 5 Pavaizduokite lape atrakcionų parko miestą, papildydami savo sukurtomis atvirkštybėmis.

- 6 Papildykite vaizdą parašydami apie neįprastus kvapus, spalvas, garsus, skonį:

Ledai

Paukščiai

Šviesoforai

